

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisten äänikannattaja, ilmestyy Astoriassa, Ore., joka tiistai The Western Workmen's Pub. Society'n kustantamana.

TILAUSHINNAT YHDYSVALTOIHIN
1 vuosikerta...\$1.50 Puoli vuotta...90c
CANADAAN JA SUOMEEN
1 vuosikerta...\$1.75 Puoli vuotta...\$1.00

TOVERITAR

BOX 99 ASTORIA, ORE.

Entered as second-class matter July 18th, 1911, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3rd, 1879.

TOVERITAR

(THE WOMAN COMRADE)

SUBSCRIPTION RATES:

IN THE UNITED STATES:

One year...\$1.50 6 months...90c

IN CANADA:

One year...\$1.75 6 months...\$1.00

IN FOREIGN COUNTRIES:

One year...\$1.75 6 months...\$1.00

Advertising rates 50c per inch per insertion.

Huoneisto sijaitsee 10:nnen ja Duane katujen kulmassa. Puhelin 365.

Ilmotushinta 50 senttiä tuumalta kerran.

Naimailmotuksista \$1.00 ensimmäiseltä tuumalta ja 50 senttiä jokaiselta seuraavalta luvusta.

TOIMITUS:

Maiju Nurmi

Box 99, Astoria, Oregon.

Toverittaren tilaajaluettelo osottaa seuraavaa:

Uusia	86
Uudistuksia	44
Katkenneita	358

Naiset, kynään pysyvät

Työmiesten Joulun toimitus odottaa teiltä avustuksia sanottua julkaisua varten. Vanhan lain mukaan "naisten oli vaiettava seurakunnassa", mutta se lakihan on aikoja sitten jo kumottu meidän keskuudessamme. Toverittarenkin sisältö on osaltaan todistanut sitä, että naisten joukossa on paljon sellaisia, jotka voivat kirjoittaa kertomuksia ja jutelmia, jotka sopivat joulujulkaisuihin. Älkää siis pitäkö kynttiläänne vakan alla, kun on kysymys Työmiesten Joulun avustamisesta, mikä julkaisu todennäköisesti on ainoa suomenkielinen työväen joululehti koko maailmassa tänä vuonna. Olisi hyvä, jos ne, jotka aikovat julkaisua avustaa, ilmoittaisivat aiheestaan ja, jos mahdollista, aiheestaan, julkaisun toimituksessa läheisessä tulevaisuudessa. Viimeistään on avustusten oltava toimituksen käsissä syyskuun 15 p., mutta sitä parempi mitä aikaisemmin ne saapuvat. Kirjotukset ja julkaisua koskevat kirjeet lähetettävät osotteella

Työmiesten Joulun toimitus,
Box 553, Superior, Wis.

"Oma koti Toverille ja Toverittarelle"

on näkynyt ilmoituksina ja kirjoituksina melkein kaikissa puoluelehdissä viime viikkojen aikana. Sen johdosta on ansiokasta ja velvollisuuttakin sanoa muutama sana.

Sellaisen "oman kodin" hankkimiseen on montakin syytä pakottamassa. Ainakin muutamia seikkoja tuotakoon tässä esille.

Kuulluthan olen useiden tovereiden vakuuttavan jo ennenkuin olen ollut omisilmän tilaisuudessa näkemään minkälaisessa huokkelissa nämä puoluejulkaisut ilmestyvät. Vaikka kaikki ovat puhuneet totta, kuitenkin olen ollut taipuvainen epäilemään.

Myyjäiset Toverin rakennusrahaston hyväksi tämän ja ensi kuun aikana. Tilaa ajoissa myyjäislippusi.

Niille joilla ei ole omakohtaista tuntemusta Toverin ja Toverittaren nykyisestä toimitus- ja ilmestymis-vuokrakasarmista, olkoon tämä vakuutus sen todellista kelvottomuudesta.

Sikäli kuin voi päällepäin tehdä otaksunan, näyttää se olevan ainakin ensimmäinen Astorian lahonneitten ja ränsistyneitten rakennuksien joukossa. Luultavasti se on ränsistyneisyydestään päättäen seisonut korjaamatta siitä asti kun on alettu Astoriaan rakentamaan katupöytäruokien mukaan ensimmäisiä rakennuksia. Ainakaan ei kaukana oikeasta ole tämä otaksuna.

Rakennuksesta ei ole jällellä paljoa mitään muuta kuin lahonnut lautalaji jossa on jonkun verran onttoja paikkoja, sopivia majoitupaikoiksi kaikenlaisille kulkukäärmeille, madoille ja rotille. Kaikki nämä tahoitsoivat tehdä sinne pesänsä; siellä niitä majoilee, kuolee, mätäneä ja haisee.

Muutenkin on se tilansa puolesta aivan tukalan ahdas. Tarvittavan valonkin saanti on niin ja näin. Esim. kirjakouppu-osasto on niin pikkusessa putkassa, ettei tahdo väistä toista sivuuttamaan ja se on täyteen ahdettu välttämättömiä tavaroita, kirjoja ja kaikkea kirja- ja paperikauppa-alalle kuuluvaa rikkaama. Kuitenkaan ei niitä voi saada nähtäväksi. — Joka puolelta ympäröi tuota kaatuvaa kartanoa masentava näky. — Sellaisessa paikassa työskennellen ei sanomalehden toimitus ja liikkeen työläiset voi pysyä virkeinä ja terävinä. Sielullisesti ne kuolevat jo elävinä, sillä paikka on kaikenlaatuisten tautien luonnollinen pesä. — Siinä on jo kyliksi syvä, joka on pakottanut hankkimaan omankodin saamista varten varoja.

Yli kymmenen vuotta on Toverin liike tuossa paikassa ollut majasilla. Vuokraa on maksanut tuolla olemassaolonsa ajalla \$10,000, joka ei suinkaan ole paljoa vähemmän kuin lähelle toimeentuluttavan talon hinta. Vaikka tällaisen summan on joutunutkin maksamaan vuokrana niin on siitä huolimatta ollut kaiken aikaa poishäädön uhka pään päällä. Sama suhde on jatkumassa edelleen, jos emme huolehdi varojen hankkimisesta, sillä lisäyksellä, että tuo pöksä luhistuu milloin hyvänsä.

Nyt on Toverin johtokunta järjestänyt omankodin hankkimista varten yleiset myyjäiset. Niiden kautta ei ole vaikea, ei ainakaan mahdoton saada rakennusvarat jos otamme puolueosastoina asian täysipainoisena vastaan ja toimimme sen mukaan. Yksityiset toverit näyttävät toimineenkin näiden myyjäisten onnistumiseksi paljoa paremmalla huolella kuin osastot, joille etupäässä se kuului. Osastotahan ovat niitä laitoksia, yhdistyksiä, joiden avulla joukkoliikettä voidaan voimakkaammin ja järjestelmällisemmin tukea. Siihenkin katsottuna, olisi osastot lainattava suurempaa huomiota oman lehtiliikkeensä oman kodin rakennusrahaston hankkimiselle.

Jokaisen puolueosaston ja yksityisen toverin on tunnettava velvotusta toimia tämänkin asian eteen jos ne sen tuntevat, on helppo saada näillekin lännen suomalaisille puoluejulkaisuille oma koti.

Ottakaamme viimeinen ja voimaperäinen "spurtti", hyökätäksemme ja kohottaaksemme, innostus niin että jokainen veltompiikin työlläinen tulee mukaan ja

ottaa osansa kantaakseen tässä yhteisessä asiassa.

Poistakaamme tuo puolueliikettä jäytävä tauti mikä ilmenee lakkaamattomassa vuokran maksamisessa. Maksaa tuollaista vuokraa, on melkein sama vaikutukseltaan kuin mitä on syöpä ihmisruumiissa. Syöpä ihmisruumiissa kiduttaa sen elinvoimaa ja sattuupa usein niinkin, että se lopussa vie sen kokonaan.

Saada puoluejulkaisut joskuskaan seisomaan omintakeisesti toimeentulonsa puolesta, meidän täytyy tehdä vakavaa työtä. Emme tiedä onko kauan sellaista aikaa, että voimme olla kykeneviä antamaan tilapäistä avustusta näille lehtiliikkeillemme aina kun ne sitä tarvitsevat. Vaikka eivät lehtemme ole olleet viimeisten vuosien aikana tällaisen, tässä mainitun tilapäisen avun tarpeessa, voi se olla kuitenkin jonkunlaisen ahdinkotilan vallitessa mahdollista. Eivät ne vielä ole kyllin vakavaraisella pohjalla. Eläkämme aina tulevaisuutta varten, se takaa meidän vallankumoukselliselle työllemme parhaimman menestymisen.

Näissä myyjäisissä, joilla on aikomus hankkia talon hinta, on aineellistakin voittoa, jos kenellä sattuu olemaan se niin kutsuttu "hyvä luki". Niissä tulee joku saamaan esim. lähes tuhannen dollaria maksavan automobiilin. Jokaisella numerolla on voitto. Olenpa melkein varma, että näiden myyjäisten jälkeen tulee olemaan jokaisella useamman lipun ostajalla joku uusi kirjateos kirjastossaan. Kaikenlaatuista muuta tavaraa on näiden myyjäisten voittoja varten ja se tavara on sellaista käytännöllistä ja hyödyllistä jota monessa työläisperheessä tarvitaan.

Myyjäisillä on tosin keinotekutkin toisinaan. Mutta onhan huomioon otettava seikka, että Toverin liike tulee tarvitsemaan joukkoluottoa vielä näiden myyjäisten jälkeinkin ja siksi kukaan ei lähde menettämään rehellisyyttään, vaan toimii ne myyjäiset lupaamallaan tavalla.

Toimitaampa siihen suuntaan, että Toverin liikkeenhoitajia joutuu tunnustamaan, että RAKENNUSRAHAT ovat PANKISSA, ODOTTAMASSA RAKENNUSTOIMILLE SOPIVAA AIKAA.

Tov. K. Korhonen.

KANSANKIRJEITÄ

CLOQUET, MINN.

Jospa taas vähän pakisen kuuluisia täältä vointini mukaan. Toki, että nyt saamme nähdä useammin kirjeitä täältäkin, kun yksi meistä valomohisista saatiin kirjeenvaihtajaksi Toverittarelle.

Osastomme ompeluseura valitsi virkailijat tälle toimintakaudelle. Toimintajoksi valittiin seuraavat henkilöt: Johtokuntaan Mari Husu, Anna Silvola, Hulda Tanska, Emma Teittinen ja Emma Mäki; Toverittaren asiamieheksi Olga Lehto. Siis kaikki naiset ja miehet, jotka ovat tilanneet tai aikovat tilata Toveritarta, voivat puhua asiasta Olgalle. Naiset, joiden lehtitilaus katkeaa, voivat tavata minua ompeluseuran kokouksessa, jos en satu teitä tapaamaan kotoanne. Tulkaa siis kokouksiin, että saan uudistaa teille tilauksenne. Näin kesällä on hyvin vaikea löytää naisia kotoaan, etenkin marja-aikana, joten voititte itsekin estää lehtenne tilauksen katkeamasta, kun silmäätte lehden kuluun, josta näkee milloin tilaus katkeaa, ja itse uusimalla tilauksen. Ei Toveritarta pidä suinkaan jättää uusimatta, vaikka sen hinta onkin hiukan noussut. Kaikkihan nyt on ko-

honnut hinnoissa, eikä vain yksin Toveritar.

Ompeluseuran edellinen toimintakausi oli hyvin onnistunut, koska puolivuotiset tulot olivat yli viiden sadan dollarin. Kun otamme huomioon, että almoastaan muutamaiset ovat seurassa toimineet, niin tulos ei ole huono. Eivät he ole joutaneet laiskottelemaan kun ovat täytäneet velvollisuutensa niinkin hyvin. Toverittaret, nyt ei olisi aikaa olla syrjässä toiminnasta ja kuluttaa hyvää aikaa hukkaan. Kuinka on selltettävissä se seikka, että niin moni meistä täällä kuluttaa aikansa turhuuksilla samalla aikaa kun työläistoverit synnyinmaassamme taistelevat kakkensa uhrauten ja siellä ovat mukana naiset sekä miehet.

Kaikki työläiset täällä Cloquetissa saavat kovin pientä palkkaa; pienempää kuin missään muualla täällä ympäristöllä. Naisetkin tehtaisissa saavat kovin mitättömän palkan. Jos he syövät ruokataloissa ja asuvat vähänkään kunnollisesti, niin vaatteisiin ei jää mitään, muista pikku tarpeista ja kirjallisuudesta puhumattakaan. Ajattelkaahan naiset, tarvitsiko olonne korjauksia vai mitä te nuoret farmarien tyttäret ajattelette tulevaisuudestanne? Tulevaisuus vaatii työläisnuorisolta paljon, vaikka ehkä ajattelette, että nykyisyydessä ei vaadita mitään. Mutta luokka-asemanne vaatii teitä jo tänä aikana toimimaan oman luokkanne hyväksi ja olojen korjaamiseksi. Tulkaa osastoon ja järjestykää!

Olen kuullut, että miehille olisi nostettu palkkoja viiskymmentä senttiä päivää kohden tämän kuun alussa. Miesten päiväpalkat ovat nyt neljä dollaria. — Toveruudella, Olga Lehto.

WOODLAND, WASH.

Nyt ne suuret juhlat ovat ohi. — Paljon porinaa tavataan pitää aina suurten juhlien edellä. Lewis-jokelaisilla oli maailman suurimmat ulkoilmajuhlat jonkun puron varrella. Siellä olikin paljon syömistä ja juomista, ohjelmaa ja onkimista ja mitä kaikkea lienee ollutkin ja sitten yöllä tanssittin. Ja entäs se kalamaalaisten huokaus katkien puolesta, että me oltiin aivan välinpitämättömiä. Eiköhän panna mieleen ja korjata ensi kesänä se kohta asiasta ja juhla oma kotoiset juhlat?

Auto-onnettomuus sattui heinäkuun neljäs päivä kun Henry Powell oli ajelulla perheineen. Mrs. Powell ja pieni lapsi loukkaantuvat pahoin, vaan toiset autossa olijat kai pääsivät säikähdyksellä.

Näitä ajatteleva.

NEW CASTLE, WASH.

No niin — täälläkin sitä ollaan ja töllistellään. En voi paljon suksikaan sanoa tätä nykyistä elämää kuin "töllisteleiseksi." Ei paljonkaan elonmerkkiä ole huomattavissa naisten keskuudessa. Tahdoin sanoa, että naiset ovat käyneet liian velttoiksi kaikkien yhteisten asiain eteenpäin viennissä. Kyllä parantamisen varaa olisi miehissäkin. Mutta naiset —? Ei edes oman lehtensä, Toverittaren, kirjeenvaihtajaa voitu saada naisista. Jo meni plööröksi!

Hei, naiset ja miehet! Eiköhän me jo vois jättää niitä entisiä menettelytapojamme tuonne takapuolelle ja aletaan toimia vähän toisella tavalla kuin ennen. Te tiedätte ettei meillä on jalompiakin tehtäviä kuin — —? En tahdo tällä kertaa sanoa, vaan jään odottamaan mitä kuuluu.

Lasten kesäkoulu on jo ollut käynnissä pari kolme viikkoa, kahtena iltana viikossa, tiistaina ja perjantaina. Olen puhutellut muutamia lapsia tiedustellen mitä he pitävät koulusta, johon olen saanut lahduttavan vastauksen: "All right." Toivotan enenevästi harrastusta kouluunne näiden teille lapsuksien ja opettajille intoa, taitoa ja tarmoa jaloissa työssänne. — Toveruudella, Setä.

DULUTH, MINN.

Osaston virallisessa kokouksessa tämän kuun 14 päivänä päätettiin seuraavista asioista. Seuraavalle toi-